27/10/2019

“Σου και μνήμη μόνον ηγίασε τον χρώμενον”

/ Γνώμες

Του Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας κ. Σεραφείμ, Υπερτίμου και Εξάρχου Άνω Μακεδονίας

Μνημονεύουμε και πάλι σήμερα, μέσα στη λατρεία της Εκκλησίας μας, του παναγίου ονόματος της Υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και Αειπαρθένου Μαρίας. Άλλωστε, όπως θα τονίσει ο μύστης της θείας ελλάμψεως και του ακτίστου φωτός, Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, και μόνον η αναφορά του ονόματος της Παναγίας αγιάζει αυτόν που το χρησιμοποιεί : «*Σου και μνήμη μόνον ηγίασε τον χρώμενον*»**1**.

Μνημονεύουμε όσα θαυμάσια εργάστηκε η Θεοτόκος για το ημέτερον Γένος σε καιρούς δυσχειμέρους και χρόνια δίσεκτα.

Θυμόμαστε την θαυμαστή προστασία της Παναγίας στην Βασιλίδα των πόλεων,

στην Κωνσταντινούπολη, αλλά συγχρόνως και στον τόπο μας. Γι’ αυτό και επαναλαμβάνουμε μαζί με τον ιερό υμνογράφο : «*Σκέπη πέφηνας, και σωτηρία, και αντίληψις, και προστασία, των Ορθοδόξων Ελλήνων Πανύμνητε• όθεν την Σκέπην την σην μεγαλύνομεν, και την θερμήν προστασίαν κηρύττομεν, Κόρη Παναγνέ, η σκέπουσα τας ψυχάς ημών, εκ πάσης επιθέσεως του δράκοντος*»**2**.

Επιθυμώ, λοιπόν, κατ’ αυτήν την εόρτια ημέρα, να μεταφέρω την αγάπη σας στο κλίμα εκείνης της φοβεράς προστασίας της Υπεραγίας Θεοτόκου, στου Βοσπόρου τ’ αγιονέρια και, έχοντας ως οδηγό τον ιερό συναξαριστή, να βρεθούμε κι εμείς σ’ εκείνη την θαυμαστή αγρυπνία στον περικαλλή Ναό της Παναγίας των Βλαχερνών και να βιώσουμε την ζωντανή εμφάνιση της αειπαρθένου Θεοτόκου.

Και **πρώτον**. Βρισκόμαστε περίπου στο έτος 470 μ.Χ.. Κινδυνεύει και πάλι η Κωνσταντινούπολη, όπως και τόσες άλλες φορές από τους ποικιλώνυμους εχθρούς. Γι’ αυτό και οι κάτοικοί της μαζί με τον Αυτοκράτορα, τον Πατριάρχη και τους Επισκόπους, τους πλουσίους και τους πτωχούς, τους ασκητές και τις ασκήτριες αυτής της πολιτείας, βρίσκονται σε πνευματικό συναγερμό και ολονύκτια αγρυπνία, καταθέτοντας την απαντοχή τους στην Κυρά της Πόλεως, την Θεοτόκο Μαρία.

Ανάμεσα σε αυτούς βρίσκεται κι ένα πρόσωπο που οι άνθρωποι δεν του έδιναν την ανάλογη σημασία, όπως συμβαίνει συχνά και στις ημέρες μας. Ήταν ο Άγιος Ανδρέας ο δια Χριστόν σαλός, που εισέπραττε καθημερινά την περιφρόνηση των δήθεν γνωστικών. Έζησε σ’ αυτήν την πόλη 45 ολόκληρα χρόνια, με μόνιμη περιουσία τα κουρέλια που φορούσε, τον χλευασμό και τα αλλεπάλληλα χτυπήματα καθώς και τα πειράγματα των περαστικών.

Εκείνο το βράδυ, αυτός ο σαλός για τους πολλούς, αλλά γνωστικός για τον Θεό και σκεύος της χάριτός Του, αξιώνεται να δει την Κυρία των Αγγέλων να στέκεται ανάμεσα στις δύο σεβάσμιες μορφές του Τιμίου Προδρόμου και του Ευαγγελιστού Ιωάννου του Θεολόγου. Ο Άγιος Ανδρέας μαζί με τον μαθητή του Επιφάνιο, την βλέπει να γονατίζει στο κέντρο του Ναού και να δέεται για την σωτηρία του κόσμου, ενώ συγχρόνως δάκρυα να αυλακώνουν το πρόσωπό της. Εισέρχεται εν συνεχεία στο Ιερό Βήμα, στέκεται ακόμη στην Ωραία Πύλη και βγάζοντας από την πανάχραντη κεφαλή της το ιερό της μαφόριο, να το απλώνει πάνω από το εκκλησίασμα. Για αρκετή ώρα, το έβλεπαν απλωμένο πάνω από το ορθόδοξο πλήρωμα που προσευχόταν ολοκάρδια κατά τη διάρκεια της αγρυπνίας. Και αυτή η θαυμαστή παρουσία της Παναγίας έδειχνε την προστασία της στην Πόλη και στους κατοίκους της καθώς και την κραταιά της σκέπη και βοήθεια, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τους εχθρούς που τους πολιορκούσαν. Κι όπως «*επισυνάγει η όρνις τα νοσσία εαυτής υπό τας πτέρυγας*»**3**, έτσι και η μάνα Θεοτόκος σκέπαζε,

με την τρυφερότητα και την αγάπη της, τα παιδιά της και την κληρονομία της. Και αυτό το γεγονός θεσπίστηκε από την Εκκλησία μας να εορτάζεται την 1η Οκτωβρίου και με απόφαση της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος μετατέθηκε την 28η Οκτωβρίου εις ανάμνησιν του έπους του 1940.

Δεύτερον. Κι ενώ οι καιροί περνούν και οι εποχές διαδέχονται η μία την άλλη, η Υπέρμαχος Στρατηγός του Γένους μας, η Υπεραγία Θεοτόκος, και τότε και τώρα και πάντοτε, θα είναι κοντά στον λαό μας και θα τον σκεπάζει. Γι' αυτό κι εμείς την αισθανόμαστε κοντά μας, ιδιαίτερα όταν πληθαίνουν τα αδιέξοδα για την Πατρίδα μας. Έτσι έγινε και στην ηρωική εποποιία του 1940, που ο λαός μας με απαράμιλλη γενναιότητα και ομοψυχία, αλλά κυρίως με την βοήθεια του Θεού στον δίκαιο αγώνα, πολεμώντας στα χιονισμένα βουνά του μετώπου έβλεπε, όπως τότε ο Άγιος Ανδρέας στην Βασιλίδα πόλη, την Παναγία να τον σκεπάζει.

Γράφει ο Άγγελος Τερζάκης : «*από τη γαλανή θάλασσα του Ιονίου ίσαμε ψηλά στις παγωμένες Πρέσπες, ο ελληνικός στρατός έβλεπε τις νύχτες μια γυναικεία μορφή να προβαδίζει, ψηλόλιγνη, αλαφροπερπάτητη, με την καλύπτρα της αναριγμένη από κεφάλι στους ώμους. Την αναγνώριζε, την ήξερε από πάντα, του την είχανε τραγουδήσει σαν ήτανε μωρό κι ονειρευότανε στην κούνια*». Ήταν η Παναγία, «η μάνα η μεγαλόψυχη στον πόνο και στη δόξα, η λαβωμένη της Τήνου, η υπέρμαχος Στρατηγός». Γι' αυτό κι έχει λεχθεί χαρακτηριστικά ότι, το 1940 – 1941, θριάμβευσε η πίστη του λαού μας στον Άγιο Τριαδικό Θεό, η ενότητα, η τολμηρή αυταπάρνηση και η εκτυφλωτική ανιδιοτέλεια. Όλα αυτά έγιναν αιτία θαυμασμού από τους διάφορους λαούς που ακουμπούσαν τότε στην μικρή μας πατρίδα, προκειμένου κι εκείνοι να ανασάνουν και να ελπίζουν.

Οφείλουμε λοιπόν στην Παναγία.

Οφείλουμε γιατί και σήμερα, γονατιστή και με δάκρυα όπως τότε, παρακαλεί θερμά τον Υιό της να μην αποστρέψει το πρόσωπό Του από την Πατρίδα μας και να την σκεπάσει στοργικά με το μαφόριό της.

Οφείλουμε σ' εκείνους που έπεσαν στα πεδία των μαχών, προκειμένου εμείς να είμαστε ελεύθεροι σήμερα.

Οφείλουμε στα πρόσωπα αυτά που μας χάρισαν το μεγάλο γεγονός της ελευθερίας.

Οφείλουμε να τους θυμόμαστε και να τους μνημονεύουμε, ιδιαίτερα σήμερα που κάποια άλλα κέντρα προσπαθούν να μας κάνουν να χάσουμε την πίστη μας στον Θεό, την αγάπη μας στην Πατρίδα και την προσήλωσή μας στα υψηλά ιδανικά και στην ταυτότητα του Γένους μας.

Πάντοτε στο Γένος μας θριάμβευε η πίστη στον Θεό των πατέρων μας και η αγάπη, ο σεβασμός και η τιμή στο πρόσωπο της Παναγίας. Αυτή η πίστη προς τον Θεό και η αγάπη προς την Πατρίδα, η ενότητα, η γενναιότητα, ο ηρωισμός και η ομοψυχία θα πρέπει να μας διακρίνουν και σήμερα όλους, ακόμα κι όταν κάποιοι προσπαθούν να ξαναγράψουν την ιστορία με έναν διαφορετικό τρόπο και να διαστρεβλώσουν τα γεγονότα. Το «*κράτει ο έχεις*»**4** του υψιπέτου αετού της Αποκαλύψεως Ευαγγελιστού Ιωάννου, πρέπει να είναι η ιερά μας παρακαταθήκη. Είναι ότι πιο πολύτιμο έχουμε να αφήσουμε ως κληρονομιά στις επερχόμενες γενεές. Γιατί απλούστατα, αυτό αποτελεί έναν ασφαλή δρόμο επικοινωνίας με τον Θεό, αλλά συγχρόνως και συστατικό της αθάνατης φυλής μας.

Ας ακουμπήσουμε, λοιπόν, και σήμερα στην Κεχαριτωμένη Θεοτόκο, ας αντλήσουμε χάρη και δύναμη στον προσωπικό μας αγώνα και, μαζί με τον ιερό υμνογράφο, ας την παρακαλέσουμε θερμά και ικετευτικά, όπως τα παιδιά παρακαλούν την μητέρα τους :

«*Αλλ’ ω κεχαριτωμένη Παρθένε, τους χαριστηρίους ημών ύμνους δέξαι, και ίσθι ημίν σύμμαχος και προστάτις, μέχρι τερμάτων αιώνος δεόμεθα*»**5**.

Χρόνια πολλά, η Παναγία να μας σκεπάζει πάντοτε με την φωτοφόρο σκέπη της.

---

1. Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, Ομιλία ΛΖ’ εις την πάνσεπτον κοίμησιν της πανυπεράγνου Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και αειπαρθένου Μαρίας, ΕΠΕ 10,463
2. Κάθισμα Γ΄ ωδής Όρθρου εορτής Αγίας Σκέπης
3. Μτθ. 23,37
4. Αποκ. 3,11
5. Δοξαστικό Αίνων Όρθρου εορτής Αγίας Σκέπης